

Л. І. Бровко,
к. е. н., доцент, доцент кафедри фінансів, банківської справи та страхування,
Дніпровський державний аграрно-економічний університет
ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0003-2577-0741>
О. А. Водолазська,
к. е. н., доцент, доцент кафедри фінансів, банківської справи та страхування,
Дніпровський державний аграрно-економічний університет
ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-7858-7118>
С. І. Ісмайлова,
магістрант кафедри фінансів, банківської справи та страхування,
Дніпровський державний аграрно-економічний університет
ORCID ID: <https://orcid.org/0009-0000-2316-3839>

DOI: 10.32702/2306-6814.2023.22.118

ФОРМУВАННЯ ФІНАНСОВИХ РЕСУРСІВ АГРАРНИХ ПІДПРИЄМСТВ УКРАЇНИ В УМОВАХ ВОЄННИХ ДІЙ

L. Brovko,
PhD in Economics, Associate Professor of the Department of Finance, Banking
and Insurance, Dnipro State Agrarian and Economic University
O. Vodolazska,
PhD in Economics, Associate Professor of the Department of Finance, Banking
and Insurance, Dnipro State Agrarian and Economics University, Dnipro
S. Ismailova,
Master's student of the Department of Finance, Banking and Insurance,
Dnipro State Agrarian and Economics University, Dnipro

FORMATION OF FINANCIAL RESOURCES OF AGRICULTURAL ENTERPRISES OF UKRAINE IN THE CONDITIONS OF MILITARY OPERATIONS

У статті досліджено особливості процесу формування фінансових ресурсів аграрних підприємств в умовах воєнної агресії. Обґрунтовано, що наявність фінансових ресурсів й ефективність їхнього використання визначають фінансову стійкість, платоспроможність і ліквідність аграрного підприємства. Зазначено, що усі ознаки фінансових ресурсів гуртуються до трьох груп: загальноекономічні, фінансові та індивідуальні. Окреслено основні внутрішні та зовнішні чинники, що впливають на процес формування фінансових ресурсів. З'ясовано, що збільшення частки власних фінансових ресурсів і самофінансування є найкращим способом досягнення цілей сталого розвитку аграрних підприємств. Для отримання найкращих результатів фінансово-господарської діяльності підприємству необхідно обрати оптимальну структуру фінансових ресурсів, що є одним з основних завдань сучасного фінансового менеджменту.

The article examines the peculiarities of the process of formation of financial resources of agricultural enterprises in the conditions of military aggression. In general, financial resources are funds owned by the enterprise for the implementation of its financial and economic and investment activities, as well as for the fulfillment of certain obligations. It was established that in market conditions it is important for agricultural enterprises to increase the size of their own financial

resources. It is substantiated that the availability of financial resources and the efficiency of their use determine the financial stability, solvency and liquidity of an agricultural enterprise. It is noted that all signs of financial resources are grouped into three groups: general economic, financial and individual. The main internal and external factors affecting the process of formation of financial resources are outlined. It is noted that enterprises that use only their own funds have the best financial stability, but do not take advantage of financial opportunities to increase the profitability of invested capital due to additional borrowings, limiting the pace of their own development. It was found that increasing the share of own financial resources and self-financing is the best way to achieve the goals of sustainable development of agricultural enterprises. Analysis of the dynamics of the structure of financial resources of Ukrainian agrarians testifies to the steady growth of the absolute value of own capital and the presence of an insignificant share of loan capital. It is noted that too low a share of loan capital may indicate an increase in the price of credit resources and the impossibility of farmers to attract them freely without harming the efficiency of their business. The dynamics of the financial results of agricultural enterprises were also analyzed in order to have an idea of their ability to replenish their own financial resources. Taking into account the realities of the martial law, in addition to the prompt resolution of problems, a strategic vision for the future development of the agrarian sector of the economy should be gradually formed. To obtain the best results of financial and economic activity, the enterprise needs to choose the optimal structure of financial resources, which is one of the main tasks of modern financial management.

Ключові слова: фінансові ресурси, аграрні підприємства, фінансова стійкість, власні фінансові ресурси, позикові кошти.

Key words: financial resources, agricultural enterprises, financial stability, own financial resources, loan funds.

ПОСТАНОВКА ПРОБЛЕМИ У ЗАГАЛЬНОМУ ВИГЛЯДІ ТА ЇЇ ЗВ'ЯЗОК ІЗ ВАЖЛИВИМИ НАУКОВИМИ ЧИ ПРАКТИЧНИМИ ЗАВДАННЯМИ

Фінансові процеси, що пов'язуються із формуванням ресурсів аграрних підприємств привертають сьогодні особливу увагу. З практики відомо, що аграрії не завжди можуть сформувати достатні фінансові ресурси, які їм необхідні. Серед причин, беззаперечно, і те, що воєнне вторгнення суттєво змінює кон'юнктуру ринку і, незалежно від суб'єкта господарювання, призводить до зменшення запланованого доходу. В результаті ліквідність агропідприємств знижується і є загроза їх фінансовій стійкості. Несприятлива ситуація відбивається на відносинах з іншими учасниками ринку, в тому числі з фінансовими установами. Отже, дослідження можливих джерел фінансових ресурсів агропідприємств та оцінка впливу зовнішніх факторів є сьогодні важливими питаннями національної економіки.

В умовах ринку для аграрних підприємств важливо, щоб розмір власних фінансових ресурсів, який формує фінансову стійкість, зростав. У свою чергу, вивчення кожного із елементів фінансових ресурсів і надання теоретичних й практичних рекомендацій щодо їх удосконалення сприятиме тому, що аграрні підприємства будуть більш конкурентоспроможними у сьогоднішніх надскладних умовах.

АНАЛІЗ ОСТАННІХ ДОСЛІДЖЕНЬ І ПУБЛІКАЦІЙ

Дослідженнями теоретико-методологічних засад і практичних проблем формування фінансових ресурсів

на мікрорівні займалися О. Величко [1], О. Добровольська [2], Я. Колеснік [3], Ю. Масюк [4], В. Русан [5], А. Томашевська [6], С. Халатур [7] та інші. Зокрема, науковцями досліджено фінансові механізми при формуванні ресурсів підприємства, узагальнено особливості їхньої оцінки, оцінено вплив галузевих факторів на структурне співвідношення фінансових ресурсів, запропоновано різні методику планування обсягів фінансових ресурсів на мікрорівні.

Незважаючи на значну цікавість наукової спільноти до цієї проблеми, досі не існує єдиного вислову про сутність фінансових ресурсів, неузгодженим залишається також їхній склад. Це призводить до розбіжностей у поглядах на проблеми оптимізації та менеджменту фінансових ресурсів на мікрорівні, впровадження нерациональних методів їхнього формування та вкладення. Ці проблемні питання вказують на напрями подальших досліджень щодо вдосконалення процесу формування фінансових ресурсів, враховуючи сучасні реалії ведення господарської діяльності в умовах воєнного вторгнення.

ФОРМУЛЮВАННЯ ЦІЛЕЙ СТАТТІ (ПОСТАНОВКА ЗАВДАННЯ)

Мета статті — встановлення особливостей процесу формування фінансових ресурсів аграрних підприємств в умовах воєнної агресії та визначення заходів пом'якшення негативного впливу її наслідків.

ВИКЛАД ОСНОВНОГО МАТЕРІАЛУ ДОСЛІДЖЕННЯ

Фінансові ресурси є базовим поняттям у структурі корпоративних фінансів. Вони завжди мають грошову

Таблиця 1. Основні фактори формування фінансових ресурсів підприємства

Внутрішні фактори	Зовнішні фактори
– досконалість на підприємстві фінансової структури;	– інфляція;
– взаємозв'язок маркетингової та виробничої стратегій;	– підвищення цін на ресурси;
– якість менеджменту фінансових ресурсів;	– зміна політичного курсу влади;
– розподіл сегментів ринку за виробничими потужностями;	– фінансова та податкова система;
– якість фінансового та управлінського обліку;	– рівень розвитку фінансового ринку
– реалізація цінової політики на основі виробничих витрат та пошук шляхів їх зниження	– добробут держави та загальний стан економіки
– налагодження співпраці з посередницькими організаціями	– воєнні та інші недружні дії сусідніх держав

Джерело: сформовано на основі [5, 9].

форму, накопичувальний характер і відображають утворення і використання різних фондів коштів підприємства, його доходів, прибутку та різних форм заборгованості. Від величини фінансових ресурсів, стану і структурного співвідношення залежить фінансування аграрним підприємством процесу розширеного відтворення, виконання зобов'язань перед бюджетами всіх рівнів, банками і страховими організаціями, соціально-економічний і технологічний розвиток аграрного підприємства в цілому. Наявність фінансових ресурсів й ефективність їхнього використання визначають фінансову стійкість, платоспроможність і ліквідність, тому процес утворення фінансових ресурсів як основи фінансового забезпечення функціонування аграрних підприємств потребує ґрунтовного вивчення.

Розглянемо основні визначення дефініції "фінансові ресурси". Цим терміном найчастіше характеризують сукупність грошових коштів, що утворюються при розподіленні й перерозподіленні ВВП і перебувають у власності держави, органів самоврядування на місцях, підприємств і організацій. Безпосередньо фінансові ресурси у розпорядженні підприємств — це грошові кошти, валютні цінності, цінні папери й частина коштів, що використовуються в незабезпеченій формі [3, 6, 8].

У спеціальній економічній літературі під фінансовими ресурсами найчастіше розуміють засоби, що перебувають у власності суб'єктів господарювання. О. Польова встановлює, що ця сполучність коштів утворюється задля фінансування майбутнього розвитку підприємства [8]. Ю. Масюк та А. Шкода розпізнають ресурси як фінансовий капітал, що інвестується підприємствами з метою отримання доходів і прибутку [4]. Автори [9] терміном "фінансові ресурси" характеризують всі засоби, якими розпоряджається підприємство, включаючи грошові кошти та частину грошових коштів у незабезпеченій формі. Я. Колеснік та А. Мажара під фінансовими ресурсами розпізнають всю сукупність коштів, отриманих підприємством за певний період часу від реалізації продукції (операційна діяльність), основних і оборотних активів (інвестиційна діяльність) та емісії майна і зобов'язань (фінансова діяльність) [3]. А. Томашевська та О. Жук визнають під фінансовими ресурсами суму коштів, інвестованих підприємством в основні та оборотні активи [6]. Загалом, фінансовими ресурсами є кошти, якими володіє підприємство для здійснення своєї фінансово-господарської й інвестиційної діяльності, а також для виконання певних зобов'язань.

Важливо зазначити, що фінансові ресурси є грошовим відображенням фінансових відносин на мікрорівні

і включають всі грошові кошти та частину грошових коштів, що використовуються підприємством у незабезпеченій формі. Спроможність здійснювати функцію засобу платежу та ступень ліквідності активів визначаються важливими ознаками їх належності до фінансових ресурсів.

Розгляд різних характеристик фінансових ресурсів підприємств в економічній літературі дає змогу поділити кошти, що ними розпоряджається підприємство, за двома критеріями: їхнім видом і складом

та джерелом походження (формування) [6, 8]. Фінансовим ресурсам на мікрорівні притаманні такі риси: мають стадію формування; відображають майно; характеризуються джерелом формування та цільовим призначенням; структурне співвідношення фінансових ресурсів залежить від джерела утворення й напряду використання.

Загалом, фінансові ресурси являють собою грошові відносини підприємств і тому їх можливо згрупувати за певними ознаками, які окреслюють первинне розподілення вартості ВВП, утворення й використання грошових доходів і децентралізованих фондів. Усі зазначені ознаки фінансових ресурсів гуртуються до трьох груп: загальноекономічні, фінансові та індивідуальні [10].

Із загальноекономічної точки зору фінансові ресурси підприємств окреслюються як накопичена вартість (тобто розглядаються як актив, що гарантує перенесення вартості та відповідність суспільному розвитку).

Через призму фінансових характеристик фінансові ресурси підприємства розпізнають як:

- об'єкти фінансового менеджменту (фінансові ресурси є ключовим елементом і об'єктом управління);
- джерела доходів (відокремлюються від інших факторів виробництва, їх використання забезпечується формуванням грошового потоку у фінансовій та інвестиційній ланках діяльності підприємства задля досягнення цілей довгострокового розвитку);
- джерела ризику (при вищому рівні доходу спостерігається і вищий рівень ризику);
- джерела погашення заборгованостей (кредиторська та дебіторська заборгованість може виникнути перед державою, власниками, інвесторами й кредиторами і ці зовнішні фінансові ресурси мають бути повернуті).

До індивідуальних ознак фінансових ресурсів підприємства слід віднести:

- активи з високим конверсійним потенціалом (фінансові ресурси мають бути перетворені в інші активи для участі у виробничому процесі);
- основні індикатори фінансового потенціалу (ліквідність активів і спроможність до регулювання чистих грошових потоків є основними факторами аналізу фінансової стійкості й платоспроможності при оцінюванні кредитоспроможності й інвестиційної привабливості) [10].

Формування на підприємстві фінансових ресурсів підпадає під вплив різноманітних чинників: внутрішніх (ті, що прямо пов'язуються із функціонуванням підприємства) й зовнішніх (ті, що опосередковано впливають на діяльність окремого підприємства) (табл. 1).

Власні фінансові ресурси аграрних підприємств характеризуються тим, що їх легко залучити і вони не потребують додаткових витрат (сплати відсотків), що сприяє фінансовій стабільності та платоспроможності. Водночас власні кошти мають і недоліки, такі як обмеженість обсягу залучення та можливостей істотного розширення фінансової, операційної та інвестиційної діяльності за сприятливої ринкової кон'юнктури, а також неможливість підвищення рентабельності власного капіталу за рахунок позикових коштів. Тому підприємства, які використовують лише власні кошти, мають найкращу фінансову стійкість, але не користуються фінансовими можливостями підвищення рентабельності інвестованого капіталу за рахунок додаткових запозичень, обмежуючи темпи власного розвитку.

Для підприємств позиковими ресурсами є банківські та комерційні кредити, фінансовий лізинг, облігації та кредиторська заборгованість. Позикові фінансові ресурси мають досить широкий спектр можливостей для залучення, особливо за умови високих кредитних рейтингів, наявності застави та гарантій поручителів, а також здатні забезпечити піднесення фінансового потенціалу та сприяти зростанню фінансової рентабельності за рахунок розширення активів і підвищення темпів зростання економічної активності [11]. Водночас існують і недоліки застосування позикових фінансових ресурсів: їх використання викликає зростання рівня залежності від коливань вартості позикових ресурсів. Підприємства, які використовують позикові кошти, підвищують свій фінансовий потенціал, але створюють фінансові ризики та ризики банкрутства, які зростають у процесі розширення частки позикових коштів.

Вважається, що структурне співвідношення пасивів підприємства має прагнути до таких часток власних і позикових фінансових ресурсів, яке сприятиме підвищенню прибутковості власного капіталу, платоспроможності, фінансовій стійкості, зменшенню фінансового ризику та зменшенню середньозваженої вартості сукупності фінансових ресурсів. Збільшення частки власних фінансових ресурсів і самофінансування є найкращим способом досягнення цих цілей для аграрних підприємств (рис. 1).

Аналіз динаміки структури фінансових ресурсів українських аграріїв у 2014—2022 роках свідчить про стійке зростання абсолютної величини власного капіталу та наявність незначної частки позикового капіталу. Найбільше позикового капіталу у розпорядженні аграрних підприємств

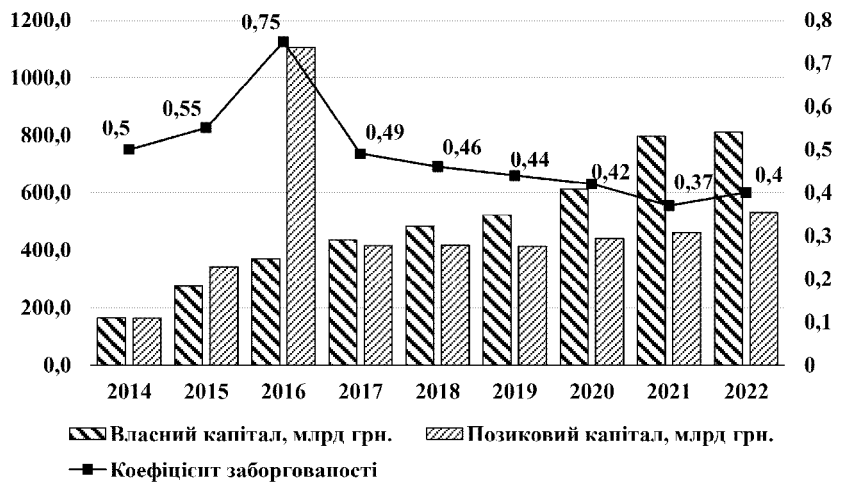

Рис. 1. Динаміка структури фінансових ресурсів українських підприємств сільського, лісового та рибного господарства у 2014—2022 рр.

Джерело: сформовано на основі [12, 13].

спостерігалось у 2016 році, а його частка сягала 75%. Проте у наступні роки ця частка була вже помірною та не перевищувала 50%. Це свідчить про загальне покращення фінансового стану українських агропідприємств. Але занадто низьке значення частки позикового капіталу може свідчити також про подорожчання кредитних ресурсів і неможливість аграріїв вільно їх залучати без шкоди для ефективності свого бізнесу. Загалом, перевищення власних коштів над позиковими свідчить про достатню фінансову стійкість аграрних підприємств.

Окрім отримання інформації про структурне співвідношення фінансових ресурсів необхідно також проаналізувати динаміку фінансових результатів діяльності аграрних підприємств, щоб мати уявлення про їх можливість поповнення власних фінансових ресурсів (рис. 2).

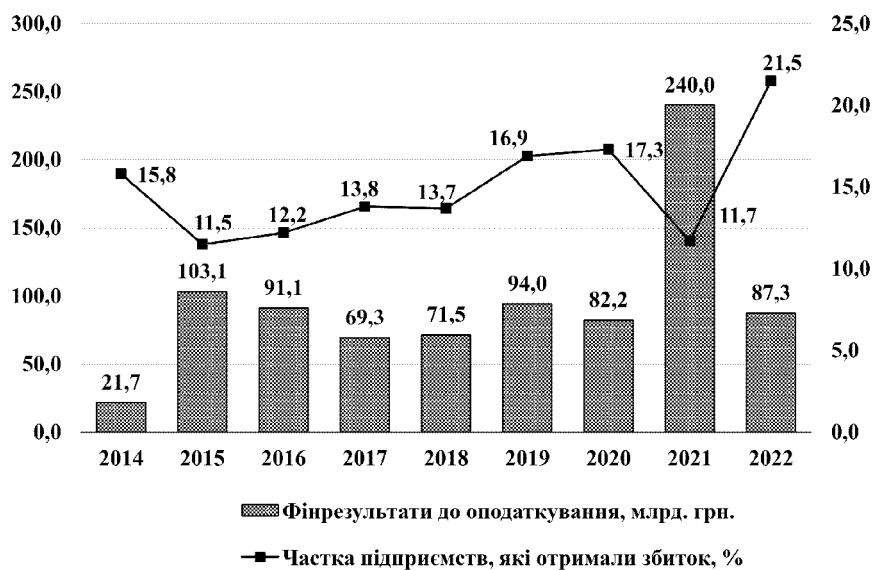

Рис. 2. Фінансові результати діяльності українських підприємств сільського, лісового та рибного господарства у 2014—2022 роках

Джерело: побудовано автором на основі [12, 13].

Динаміка фінансових результатів діяльності українських агропідприємств у 2014—2022 роках є нестійкою за абсолютними показниками, але має протягом всього періоду позитивне значення. У 2021 році, напередодні воєнного вторгнення, аграрії отримали рекордні прибутки через найбільший за часів незалежності врожай сільськогосподарських культур [5, 13]. При цьому значно скоротилася і частка збиткових підприємств. Така ситуація позитивно впливає на впровадження інновацій та залучення інвестицій у аграрний сектор. Але сьогодні, враховуючи нестабільність соціально-економічного розвитку країни, багатьом підприємствам складно залучати кошти для збільшення власного капіталу та підтримки стабільного виробництва.

У сучасному бізнес-середовищі неможливо визначити пріоритетність того чи іншого виду фінансових ресурсів через негативні риси, характерні для цих видів. Тому використання тільки власних коштів може обмежити розвиток фінансового потенціалу підприємства, тоді як використання позикових коштів у великих обсягах за нестабільного зовнішнього середовища суттєво нарощує ступінь ризику для фінансової діяльності підприємства. Задля створення фінансових умов безперервності виробничо-господарської діяльності кожне підприємство повинно мати достатньо фінансових ресурсів, структура яких має сприяти досягненню необхідного рівня прибутковості, посиленню фінансової стійкості, забезпеченню належної платоспроможності та в цілому підвищенню ринкової вартості [14].

Можна вважати, що процес утворення фінансових ресурсів аграрного підприємства виявляється невід'ємною складовою комплексної системи керування його прибутковістю і повинен ґрунтуватися на таких основних принципах:

- системність (уможливорює менеджмент фінансових ресурсів з урахуванням факторів зовнішнього та внутрішнього бізнес-середовища);
- інтегрованість (менеджмент фінансових ресурсів відбувається у сукупності з іншими ресурсами (матеріальними, трудовими, інформаційними));
- комплексність (створює умови для розробки та прийняття рішень, що впливають на результативність діяльності);
- синергізм (забезпечення координації всіх операцій та сприяння отриманню більшого економічного ефекту);
- адаптивність (створює умови для менеджменту фінансових ресурсів в гнучкій системі, яка пристосовується до мінливих ринкових умов);
- динамічність (забезпечує достатньої швидкий рух фінансових ресурсів між усіма підсистемами);
- науковість (застосування наукового аналізу до менеджменту фінансових ресурсів підприємства та визначення необхідності впровадження нових підходів).

Дослідження тенденцій у структурі формування фінансових ресурсів українських підприємств сільського, лісового та рибного господарства та їх пов'язаність із фінансовими результатами дозволяє розпізнати наступні напрями покращення процесу їх формування:

1) створення адекватної інформаційної бази про фінансово-господарську діяльність агропідприємства;

2) оптимізація фінансової структури та вибір ефективних джерел фінансування;

3) забезпечення фінансовими ресурсами в обсязі, необхідному для здійснення діяльності підприємства і покриття його зобов'язань;

4) постійний моніторинг фінансових ресурсів бізнесу за критеріями платоспроможності, фінансової стійкості та ліквідності.

ВИСНОВКИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ПОДАЛЬШИХ РОЗВІДОК У ДАНОМУ НАПРЯМІ

Таким чином, фінансові ресурси підприємства розпізнаються як грошові кошти, що перебувають у розпорядженні підприємства задля розширення його діяльності та досягнення планованих фінансових результатів. У процесі управління підприємствами фінансові ресурси можуть трансформуватися в матеріальні та трудові ресурси, які є невід'ємною частиною виробничого процесу. Аналіз діяльності вітчизняних підприємств показує, що більшість з них стикаються із проблемою ефективного формування фінансових ресурсів та вибору їх раціональної структури. Динаміка фінансових результатів діяльності українських підприємств свідчить, що їх фінансові ресурси суттєво обмежені через зниження прибутковості та можливості повернення залучених фінансових ресурсів. Для отримання найкращих результатів фінансово-господарської діяльності підприємству необхідно обрати оптимальну структуру фінансових ресурсів, що є одним з основних завдань сучасного фінансового менеджменту.

Перспектива дослідження орієнтована на вирішення проблеми забезпечення підприємств фінансовими ресурсами. Тому подальші дослідження мають бути спрямовані на підвищення ефективності діяльності вітчизняних підприємств, збільшення частки власних коштів та розширення можливостей використання позикового капіталу з мінімальним кредитним ризиком, зокрема на визначення раціональної структури власних та позикових коштів.

Література:

1. Khalatur S., Velychko O., Oleksiuk V., Kravchenko M., Karamushka D. (2023). Financial security as a component of ensuring innovative development of agricultural production. Financial and credit activity problems of theory and practice. 2023. Vol. 3 (50). Pp. 341—356. DOI: <https://doi.org/10.55643/fcaptp.3.50.2023.4050>
2. Добровольська О.В., Водолазська О.А., Грицюк С.І. Формування системи стратегічних цілей фінансової діяльності підприємства. Інвестиції: практика та досвід. 2022. № 19—20, С. 47—53. DOI: <https://doi.org/10.32702/2306-6814.2022.19-20.47>
3. Колеснік Я.В., Мажара А.В. Роль управління фінансовими ресурсами в процесі підвищення прибутковості сільськогосподарського підприємства. Інвестиції: практика та досвід. 2019. № 21. С. 49—53. DOI: <https://doi.org/10.32702/2306-6814.2019.21.49>
4. Масюк Ю.В., Шкода А.В. Особливості формування та використання фінансових ресурсів підприємства. Економіка та суспільство. 2021. № 34. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2021-34-27>

5. Русан В.М. Особливості функціонування аграрного сектора економіки України в умовах війни. Національний інститут стратегічних досліджень. 28.07.2022. URL: <https://niss.gov.ua/doslidzhennya/ekonomika/osoblyvosti-funktsionuvannya-ahrarynoho-sektora-ekonomiky-ukrayiny-v-umovakh>

6. Томашевська А.В., Жук О.І. Управління фінансовими ресурсами підприємства в умовах кризи. Актуальні проблеми розвитку регіональної економіки. 2022. Т. 1. № 18. С. 60—67. DOI: <https://doi.org/10.15330/apred.1.18.60-67>

7. Khalatur S.M. Innovative doctrine development of agriculture growth of Ukraine. Technology audit and production reserves. 2017. № 4, 5 (36). P. 19—26. URL: <http://journals.urau.ua/tarp/article/view/108918/104383>

8. Польова О.Л. Управління фінансовими ресурсами аграрних підприємств. Sciences of Europe. 2018. № 11 (11). С. 58—63. URL: <https://www.europe-science.com/wp-content/uploads/2020/10/VOL-3-No-11-11-2017.pdf>

9. Бровко Л.І., Бровко Є.І., Крижановський О.О. Формування фінансових ресурсів підприємств в умовах нестабільності. Економіка та держава. 2019. № 9. С. 57—63. DOI: <https://doi.org/10.32702/2306-6806.2019.9.57>

10. Khalatur S., Vinichenko I., Volovyk D. Development of modern business processes and outsourcing activities. Baltic journal of economic studies. 2021. Vol. 7 (3). Pp. 195—202. DOI: <https://doi.org/10.30525/2256-0742/2021-7-3-195-202>

11. Khalatur S., Radzevicius G., Velychko L., Fesenko V., Kriuchko L. Global deoffshorization and its impact on the national and regional economies of eastern European countries. Problems and perspectives in management. 2019. Vol. 17 (3). Pp. 293—305. DOI: [https://doi.org/10.21511/ppm.17\(3\).2019.24](https://doi.org/10.21511/ppm.17(3).2019.24)

12. Офіційний веб-сайт Державної служби статистики України. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua>

13. Пріоритети забезпечення стійкості промисловості й аграрного сектору економіки України в умовах повномасштабної війни: аналіт. доп. / [О. В. Собкевич, А. В. Шевченко, В. М. Русан, Л. А. Жураковська]; за ред. Я. А. Жаліла. Київ: НІСД, 2023. 49 с. DOI: <https://doi.org/10.53679/NISS-analytrep.2023.04>

14. Khalatur S., Tvaronaviciene M., Dovgal O., Levkovich O., Vodolazska, O. Impact of selected factors on digitalization of financial sector. Entrepreneurship and sustainability issues. 2022. Vol. 10 (1). Pp. 358—377. DOI: [https://doi.org/10.9770/jesi.2022.10.1\(19\)](https://doi.org/10.9770/jesi.2022.10.1(19))

References:

1. Khalatur, S., Velychko, O., Oleksiuk, V., Kravchenko, M. and Karamushka, D. (2023), "Financial security as a component of ensuring innovative development of agricultural production", Financial and Credit Activity Problems of Theory and Practice, vol. 3 (50), pp. 341—356, DOI: <https://doi.org/10.55643/fcaptp.3.50.-2023.4050>

2. Dobrovolska, O.V., Vodolazska, O.A. and Hrytsiuk, S.I. (2022), "Formation of the system of strategic goals of financial activity of the enterprise", Investytsiyi: praktyka ta dosvid, vol. 19—20, С. 47—53. DOI: <https://doi.org/10.32702/2306-6814.2022.19-20.47>

3. Kolesnik, Ya. and Mazhara, A. (2019), "The role of financial resources management in the process of increasing the profitability of the agricultural enterprise", Investytsiyi: praktyka ta dosvid, vol. 21, pp. 49—53. DOI: <https://doi.org/10.32702/2306-6814.2019.21.49>

4. Masyuk, J.V. and Shkoda, A.V. (2021), "Peculiarities of formation and use of financial resources of the enterprise", Economy and Society, no. 34, DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2021-34-27>

5. Rusan, V.M. (2022), "Peculiarities of the functioning of the agrarian sector of the economy of Ukraine in the conditions of war", available at: <https://niss.gov.ua/doslidzhennya/ekonomika/osoblyvosti-funktsionuvannya-ahrarynoho-sektora-ekonomiky-ukrayiny-v-umovakh>

6. Tomashevskaya, A.V. and Zhuk, O.I. (2022), "Management of financial resources of the enterprise in a crisis", The actual problems of regional economy development, vol. 1, no. 18, DOI: <https://doi.org/10.15330/apred.1.18.60-67>

7. Khalatur, S.M. (2017), "Innovative doctrine development of agriculture growth of Ukraine", Technology audit and production reserves, vol. 4,5 (36), pp. 19-26, available at: <http://journals.urau.ua/tarp/article/view/108918/104383>.

8. Polyova, O.L. (2018), "Management financial resources of agricultural enterprises", Sciences of Europe, vol. 11 (11), pp. 58—63, available at: <https://www.europe-science.com/wp-content/uploads/2020/10/VOL-3-No-11-11-2017.pdf>

9. Brovko, L.I., Brovko, Ye.I. and Kryzhanovskiy, O.O. (2019), "Formation of financial resources of enterprises in conditions of instability", Ekonomika ta derzhava, vol. 9, pp. 57—63.

10. Official website of the State Statistics Service of Ukraine (2023), available at: <http://www.ukrstat.gov.ua> (Accessed 05 Nov 2023).

11. Khalatur, S., Vinichenko, I. and Volovyk, D. (2021), "Development of modern business processes and outsourcing activities", Baltic Journal of Economic Studies, vol. 7 (3), pp. 195—202, DOI: <https://doi.org/10.30525/2256-0742/2021-7-3-195-202>

12. Khalatur, S., Radzevicius, G., Velychko, L., Fesenko, V. and Kriuchko, L. (2019), "Global deoffshorization and its impact on the national and regional economies of eastern european countries", Problems and Perspectives in Management, vol. 17 (3), pp. 293—305, DOI: [https://doi.org/10.21511/ppm.17\(3\).-2019.24](https://doi.org/10.21511/ppm.17(3).-2019.24)

13. Sobkevych, O.V., Shevchenko, A.V., Rusan, V.M. and Zhurakovska, L.A. (2023), "Priorities for ensuring the stability of industry and the agricultural sector of Ukraine's economy in conditions of full-scale war", The National Institute for Strategic Studies, analytical report. DOI: <https://doi.org/10.53679/NISS-analytrep.2023.04>

14. Khalatur S., Tvaronaviciene M., Dovgal O., Levkovich O. and Vodolazska O. (2022), "Impact of selected factors on digitalization of financial sector", Entrepreneurship and sustainability issues, vol. 10 (1), pp. 358—377. DOI: [https://doi.org/10.9770/jesi.-2022.10.1\(19\)](https://doi.org/10.9770/jesi.-2022.10.1(19))

Стаття надійшла до редакції 10.11.2023 р.